

NAGYVAD ÖKOLÓGIA ÉS ÉLŐHELYGAZDÁLKODÁS

I. A tantárgy jellemzői:

<i>Rövid neve:</i>	Nagyvad élőhely
<i>Kódja:</i>	EG243-B000A
<i>Gondozója:</i>	Vadgazdálkodási és Gerinces Állattani Intézet
<i>Felelőse:</i>	Prof. Dr. Náhlik András egyetemi tanár
<i>Előadója:</i>	Prof. Dr. Náhlik András egyetemi tanár
<i>Jellege:</i>	A típusú
<i>Oktatásának módja:</i>	előadás + gyakorlat
<i>Számonkérés módja:</i>	évközi jegy
<i>Mintatantervben ajánlott szemeszter száma:</i>	6.
<i>Órakerete:</i>	2 + 2 óra hetenként (28 + 28 óra összesen) nappali tagozaton, 6+6 óra levelező tagozaton
<i>Önálló munka:</i>	2 óra hetente (30 óra összesen)
<i>Kreditérték:</i>	4

II. A tantárgy oktatásának célja:

A tárgy oktatásának célja a fenntartható nagyvadgazdálkodás környezeti alapjainak és a nagyvadfajok környezettel szemben támasztott igényeinek megismerése. A nagyvadgazdálkodás és az egyéb földhasználatok kapcsolatának megismerése. Élőhely-fejlesztési berendezések és módszerek elsajátítása.

III. A tantárgy tartalmának rövid leírása

Előadás: A nagyvad hazai élőhelyeinek ismertetése. A környezeti források nagyvadra gyakorolt hatásai. A nagyvadfajok rendszertani helyzete és alkalmazkodása az evolúció során a környezethez. A nagyvadfajok területigényét befolyásoló tényezők. Hazai nagyvadfajaink területigénye és mozgáskörzete. Az élőhely-választás becslésének módszerei. Az élőhely-választást befolyásoló tényezők. Hazai nagyvad fajaink élőhely-preferenciái. A hazai nagyvad fajok osztályozása táplálkozás-életteni szempontból. Hazai nagyvadfajaink táplálékigénye. A táplálékválasztást befolyásoló tényezők. A vadkár fogalma és fajtái. A vadkár csökkentésének lehetőségei élőhely-fejlesztési módszerekkel. A mesterséges kiegészítő takarmányozás hatásai. A takarmányozás módszerei. A vaddisznó szőrök létesítése és üzemeltetése. Itatók és dagonyák létesítése és üzemeltetése. Élőhely-fejlesztés vadföldműveléssel. Egyéb élőhely-fejlesztési módszerek. Az élőhely-fejlesztés megtervezése és kivitelezése.

Gyakorlat: Nagyvadfajok táplálék-összetételének becslése gyomortartalom- és hullatékvizsgálattal, epidermisz nyúzatok segítségével. Nagyvadfajok élőhely-használatának becslése sávos hullatékiszámlálással és az eredmények kiértékelése. Élőhely-fejlesztési terv elkészítése.

IV. A tantárgy kapcsolata más tantárgyakkal

Előttárgyak: Vadföldgazdálkodás és takarmányozás, Erdészeti ismeretek

Ráépülő tárgyak: nincs

V. A tantárgy oktatásának módszertana, infrastrukturális szükséglet:

A tantárgy *előadás*ainak megértését demonstrációs anyagok (fóliák, elektronikus eszközök) segítik. Az előadások anyaga részben tankönyv formájában, részben elektronikusan áll rendelkezésre, ill. az előadások anyaga alapján sajtóítható el.

A *gyakorlatok* terepi felvételeket és belső feldolgozást tartalmaznak.

VI. Évközi ellenőrzés, számonkérés módja: Az évközi jegy a szorgalmi időszak végén ZH megírásával kerül megállapításra. Az aláírás feltétele az elkészített élőhely-fejlesztési terv elfogadása.

VII. Szakmai követelményrendszer

- *készség* szintjén: használni tudják az nagyvad élőhely-gazdálkodás gyakorlati módszereit
- *jártasság* szintjén: ismerjék a fenntartható természetközeli nagyvadgazdálkodás élőhely-gazdálkodási követelményeit
- *ismereti* szinten: tisztában legyenek a nagyvad élőhelyi igényeivel és táplálékigényével

VIII. Irodalom

Kötelező: NÁHLIK, A.: A vadászat ökológiai alapjai (könyvfejezet). In: Faragó S. (szerk.): Magyar Vadász Enciklopédia. Budapest, 2007. Totem Kiadó. p. 252-275.

NÁHLIK, A.: Nagyvad élőhely-gazdálkodás (könyvfejezet). In: Faragó S. (szerk.): Magyar Vadász Enciklopédia. Budapest, 2007. Totem Kiadó. p. 276-279.

A Vadgazdálkodási és Gerinces Állattani Intézet honlapján megtalálható oktatási segédletek

Ajánlott: KŐHALMY, T. (1995): Erdei élőhelyfejlesztés. Egyetemi jegyzet, Sopron
Szakfolyóiratok: *Nimród Vadászújság, Magyar Vadászlap, A Vadgazda*

X. Minőségbiztosítás módszere:

- Kiterjedt intézeti kutatások folytatása
- Részvétel tudományos konferenciákon; nemzetközi kapcsolattartás
- Szakirodalom tanulmányozása;
- Hallgatói véleményezés

XI. Fejlesztési politika:

- Az Intézet kutatási eredményeinek azonnali beépítése a tananyagba
- Szakirodalom követés, új nemzetközi tudományos eredmények beépítése a tananyagba
- Irányelvek véleményeztetése szakmai szervezetekkel, szaktekintélyekkel
- Jelentősebb mennyiségű változás esetén a tantárgyi program felülvizsgálata, a módosítások elfogadtatása a Kari Tanáccsal a Vadgazdálkodási Intézet kezdeményezésére;
- Szak egészére vonatkozó felülvizsgálat esetén a tantárgyi program felülvizsgálata, a módosítások elfogadtatása a Kari Tanáccsal a szakfelelős kezdeményezésére

Prof. Dr. Náhlik András
egyetemi tanár

Jóváhagyta az Erdőmérnöki Kar Tanácsa ... ülésén.

Prof. Dr. Náhlik András
dékán

A NAGYVAD ÖKOLÓGIA ÉS ÉLŐHELYGAZDÁLKODÁS tantárgyi programjának melléklete

A) Előadások anyaga

Téma	Óra
1. A nagyvad hazai élőhelyeinek ismertetése. A környezeti források nagyvadra gyakorolt hatásai.	1
2. A nagyvadfajok rendszertani helyzete és alkalmazkodása az evolúció során a környezethez. A nagyvadfajok területigényét befolyásoló tényezők. Hazai nagyvadfajaink területigénye és mozgáskörzete. Az élőhely-választás becslésének módszerei. Az élőhely-választást befolyásoló tényezők. Hazai nagyvad fajaink élőhely-preferenciái.	4
3. A hazai nagyvad fajok osztályozása táplálkozás-élettani szempontból. Hazai nagyvadfajaink táplálékigénye. A táplálékválasztást befolyásoló tényezők.	4
4. Az erdő-nagyvad, erdészet-nagyvadgazdálkodás kapcsolat kérdései. A vadkár fogalma és fajtái. A vadkár csökkentésének lehetőségei élőhely-fejlesztési módszerekkel.	6
5. A nagyvadgazdálkodás és mezőgazdaság kapcsolatának kérdései. A mesterséges kiegészítő takarmányozás hatásai. A takarmányozás módszerei.	3
6. A vaddisznó szórók létesítése és üzemeltetése. Itatók és dagonyák létesítése és üzemeltetése. Élőhely-fejlesztés vadföldműveléssel. Egyéb élőhely-fejlesztési módszerek. Az élőhely-fejlesztés megtervezése és kivitelezése.	10
Összesen:	28

B) Gyakorlatok anyaga

Téma	Óra
1. A nagyvad élőhely-használatának terepi becslése	6
2. A nagyvad táplálék-összetételének becslése	4
3. Nagyvad élőhely-fejlesztési terv készítése	18
Összesen:	28